

Paardenliefhebbers

Luisteren naar de hoefsmid

Wie – nieuwe – kennis aan burgers wil overbrengen, moet wel weten hoe zij aan hun informatie komen. Onderzoek laat zien dat er vier typen paardenliefhebbers zijn die ieder op een andere manier te bereiken zijn.

Het aantal mensen dat hobbymatig of professioneel bezig is met paarden is enorm. Naar schatting houden in Nederland zo'n 450.000 mensen tussen de 350.000 en 400.000 paarden. Onbekend is hoe het gesteld is met het welzijn van deze dieren. Onderzoek uit het buitenland doet vermoeden dat ook in Nederland het welzijn van paarden beter kan. Maar hoe vertel je alle paardenliefhebbers hoe ze het welzijn van hun paarden kunnen verbeteren? Zijn ze bijvoorbeeld te bereiken via paardenorganisaties? Wageningen UR zocht uit hoe paardenliefhebbers aan hun informatie komen.

>> Informatie zoeken

Een internetenquête onder ruim vierduizend mensen geeft de indruk dat veel paardenliefhebbers op zoek zijn naar informatie, maar die

niet altijd kunnen vinden. Vooral als het gaat om informatie over training en gedrag. Ze weten vaak wel wat belangrijk is voor het welzijn van paarden en herkennen bijvoorbeeld steeds herhalend gedrag als een welzijnsprobleem. Maar hoe ze het beste kunnen omgaan met zulk gedrag, is vaak niet bekend. Zoals bij weven. Het dier staat dan met gespreide voorbenen en beweegt continu met zijn lichaam heen en weer. Paarden vertonen dit gedrag soms als ze in individuele boxen worden gehouden. Het zijn namelijk van nature sociale dieren en hebben behoefte aan veel beweging en contact met elkaar. Het is bekend hoe je dit soort gedrag kunt aanpakken, maar veel paardenliefhebbers weten dat niet. Sommigen zonderen de dieren juist af, omdat ze denken dat andere paarden het gedrag gaan overnemen.

>> Vier groepen

De enquête laat zien waar de paardenliefhebbers hun informatie vandaan halen. Er zijn vier verschillende groepen te onderscheiden, die duidelijk van elkaar verschillen in hoeveel ze weten en hoe ze informatie zoeken (zie kader).

Voor elke groep geldt dat de mensen het liefst informatie krijgen van andere paardenliefhebbers uit dezelfde groep. Daarna volgen dierenarts, hoefsmid en rij-instructeur. Ook bezoeken de groepen paardenliefhebbers verschillende websites en lezen ze verschillende bladen. Van de geïnterviewden is een kwart niet aangesloten bij een paardenorganisatie.

>> Horsemanship

De Sectorraad Paarden ziet in de uitkomsten voldoende aanknopingspunten om de verschillende groepen van paardenliefhebbers te bereiken, laat Jaap Werners, lid van de raad, weten. Deze raad – een zelfstandige stichting – vertegenwoordigt de georganiseerde paardenhouderij, die weer onderverdeeld is in organisaties voor sport, fokkerij en ondernemers. Ook al vertegenwoordigt de sectorraad alleen de georganiseerde paardenhouders, zij behartigt wel de belangen van heel paardenhoudend Nederland en is namens hen het aanspreekpunt. De raad heeft dan ook, in opdracht van LNV, een plan van aanpak opgesteld om het welzijn van paarden te verbeteren.

Toekomstige paardenbezitters wil Werners benaderen via het (groene) onderwijs. 'We zijn al in gesprek om bij de lessen meer aandacht aan welzijn te besteden.' Huidige paardenbezitters en -liefhebbers zijn te bereiken via hun directe contacten: dierenartsen,

maneges, de hoefsmid en dergelijke. Om de dierenartsen aan te spreken is de sectorraad in overleg met de Groep Geneeskunde van het Paard in Utrecht. Maneges kunnen benaderd worden via de Federatie van Nederlandse Rijsscholen, 'zodat ze de mensen niet alleen leren paardrijden maar ze ook goed horsemanship bijbrengen.' Ook hoefsmiden blijken zo'n belangrijke informatiebron te zijn. Werners: 'We hielden al langer een pleidooi voor erkenning van het vak en nu blijkt dat zij een belangrijke rol spelen in doorstroom van kennis voor het verbeteren van het welzijn van paarden.'

>> Omslag maken

Elvi van Wijk, onderzoeker bij Wageningen UR, benadrukt dat vooral het informatiezoekgedrag is onderzocht en niet welke kennis de geënquêteerden hebben. 'Van het kennisniveau hebben we alleen eerste indrukken. En dat is op zich niet erg.' Wel is er binnen de sectorraad discussie geweest over de representativiteit van het onderzoek. Van Wijk daarover: 'Dat kunnen we niet beoordelen. Er bestaan nu eenmaal geen kengetallen over het aantal paardenliefhebbers. Maar de respons was hoog en de verschillen tussen de groepen blijven dan ook overeind staan.' Werners vertelt dat niet iedereen in de sectorraad zich herkende in de resultaten. 'We dachten tot nu toe dat iedereen van huis uit wel voldoende wist over het houden van paarden. En nu zien we dat de helft van de paardenliefhebbers er via de manege voor het eerst in aanraking mee komt. Maar uiteindelijk moeten we allemaal de omslag maken om meer aandacht te geven aan dierenwelzijn.' LN

Vier groepen paardenliefhebbers

Groep 1: hobbyhouders, ongeveer 10 procent van de geïnterviewden. Meestal hebben hun kinderen een paard. Voor hun inkomen zijn ze niet afhankelijk van paarden en meestal zijn ze niet aangesloten bij een organisatie. Ze denken niet dat er welzijnsproblemen zijn bij hun paard. Informatie zoeken ze over gedrag en training en zij of hun kinderen lezen de tijdschriften Bit, Penny en Landleven en de website www.bokt.nl.

Groep 2: semi-professionals, de helft van de geïnterviewden. Hebben zelf een paard en zijn er voor hun inkomen deels van afhankelijk. De – vooral – vrouwen besteden van alle paardenliefhebbers de meeste tijd per week aan paarden. Informatie zoeken ze over training en sport en ze lezen Bit, Paardensport, Hoefslag en In de Strengen en de website www.bokt.nl.

Groep 3: professionals, een zesde van de geïnterviewden. Zijn vooral beroepsmatig betrokken bij paarden als fokker, handelaar, bestuurder. De – vooral – mannen zijn voor hun inkomen grotendeels afhankelijk van paarden. Ze denken dat welzijnsproblemen vooral bij hobbymatig gehouden paarden voorkomen. Informatie zoeken ze over fokkerij en sport en ze lezen vooral In de Strengen, Paardenkrant, Het Sportpaard, Phryso en Hippische Ondernemer en de website [bokt.nl](http://www.bokt.nl).

Groep 4: liefhebbers, een kwart van de geïnterviewden. Hebben zelf geen paard, maar kennen ze vooral van de manege. Ze menen of rijden en zijn het minst aangesloten bij een organisatie. Informatie zoeken ze over gedrag en welzijn en ze lezen vooral Bit, Ros en Amazone en de website www.paardnatuurlijk.nl.